

เลขที่	02208
วันที่	10 ก.ย. 2546
เวลา	14.00 น.

ที่ ศธ 0501/ว 316

ถึง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กองกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น	
เลขที่	713
วันที่	25 ก.ย. 2546
เวลา	10.14

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขอส่งสำเนาหนังสือ จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

1. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร 0108/ว 17767 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2546
เรื่อง การรณรงค์ระดับชาติเพื่อสร้างความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ
2. หนังสือกระทรวงศึกษา ส่วนมาก ที่ ศธ 0201.3/ว 1050 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2546
เรื่อง การระดับชาติ
(สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนมาก ที่ นร 0504/ว 193 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2546)
3. หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0201.3/ว 1215 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2546
เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศใน
ราชอาณาจักร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546
(สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว 200 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2546)
4. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0108/ว 20852 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2546
เรื่อง การระดับชาติ
5. หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0201.3/ว 1128 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2546
เรื่อง การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
(สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0504/ว 190 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2546)
6. หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0201.3/ว 375 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2546
เรื่อง ร่างคำตอบกระทู้ถาม
(สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว(ร)135 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2546)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

23 กันยายน 2546

สำนักอำนวยการ

โทร. 0 2245 7881

โทรสาร 0 2245 8930

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๑/ว ๑๓๓๗๓

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
รับที่..... ๓๓๕
วันที่..... 31/๗/๒๕๖๓..... ๕๕
เรื่อง..... น. ๑๕๐๑/ว๑๓๓๗๓.....

สำนักนายกรัฐมนตรีย
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑๕ ๕๕๕

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การรณรงค์ระดับองชาติเพื่อสร้างความรู้สึกรักนิยมนและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย) สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๑/๑๖๗๒
ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

ด้วยในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติให้
ถือเป็นหลักการว่า สถานที่ราชการ สถานบันการศึกษา สถานศึกษา ที่ทำการรัฐวิสาหกิจและองค์กรอื่น ๆ
ของรัฐ นอกจากจะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาเฉพาะในแต่ละวันแล้ว ให้ประดับธงชาติในที่อัน
สมควรเป็นการถาวรและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความรู้สึกรักนิยมนและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ อีกทั้ง
เป็นการเผยแพร่ธงชาติไทยให้เป็นที่ปรากฏชินตาแก่ผู้พบเห็น ส่วนสถานที่ต่าง ๆ ของเอกชนให้อนุโลม
ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ การชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาแล้วแสดงไว้เป็นการถาวรโดยไม่ชักลงตาม
กำหนดเวลาในแต่ละวัน ก็ให้สามารถทำได้ตามความเหมาะสมด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัดนี้ นายกรัฐมนตรีได้กำชับให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยพร้อมเพรียง
กันเป็นการถาวรและสม่ำเสมอ

สำนักนายกรัฐมนตรีย จึงขอความร่วมมือท่านได้กรุณาสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการ
การตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยพร้อมเพรียงกันด้วย จักขอบคุณมาก ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม
๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจตรี

(ยงยุทธ ชินะสมบัติ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โทร ๐ ๒๒๔๒ ๑๕๑๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๒ ๖๕๕๑

๑๓๓๗๓
๓๓๕
๓๑/๗/๒๕๖๓
๑๑๕
๕๕๕

๑๑๕ ๕๕๕

๑๑๕ ๕๕๕

- 1 ส.ค. 25๖๓

Handwritten signature and stamp at the top right.

ที่ นร ๐๕๐๑/๒๖๑๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง การใช้ธงชาติกับสินค้า

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

Stamp box containing: สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง, เลขที่: 1497, วันที่: ๑ มิ.ย. ๕๖, เวลา: 15.3๐ น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ลำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๑/(ลร. ๗)๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เสนอร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือ การแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... และสั่งให้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วดำเนินการต่อไปได้

๒. ให้ถือเป็นหลักการว่า สถานทูต การสถานกงสุล สถานศึกษา ที่ทำการ รัฐบาลหรือองค์กรอื่นๆ ของรัฐ นอกจากจะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาเฉพาะในแต่ละวันแล้ว ให้ประดับธงชาติในที่อันสมควรเป็นการถาวรและสม่ำเสมอด้วย เพื่อสร้างความรู้สึกรักและภาคภูมิใจ ในความเป็นชาติ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ธงชาติไทยให้เป็นที่ปรากฏชินตาแก่ผู้พบเห็น ส่วนสถานที่ต่างๆ ของเอกชนให้อนุโลมตามความเหมาะสม นอกจากนี้ การชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาแล้วแสดงไว้เป็นการถาวร โดยไม่ชักลงตามกำหนดเวลาในแต่ละวัน ก็ให้สามารถทำได้ตามความเหมาะสมด้วย

๓. ให้กระทรวงวัฒนธรรมและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำและรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดทำธงชาติและสิ่งธงชาติให้ได้มาตรฐาน มีความเหมาะสม

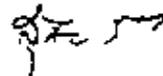
และ

- ๒ -

และเป็นไปตามกฎหมาย ไม่ลักลั่นกันหรือดัดแปลงตามอำเภอใจจนผิดไปจากลักษณะและสีที่ควรจะเป็น หากพบเห็นหน่วยงานหรือภาคเอกชนรายใดดำเนินการไม่ถูกต้อง ควรแจ้งเตือนไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ในข้อ ๓ ต่อไป ทั้งนี้ ได้ส่งร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้ไปเพื่อสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย กุประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพิธีกรรม

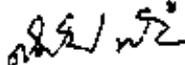
โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๓๐๐๐ ต่อ ๓๕๖ - ๗

๐ ๒๒๕๐ ๓๖๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๓๐๕๔

๐๖๖๐๙

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นางสมจิตต์ เห็นสว่าง)

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

ด่วนมาก
ที่ นร ๐๕๐๔/๖ ๖๕๖

ใช้ภายในรัฐบาล
เลขที่...
วันที่... 8 ส.ค. 2546
เวลา... 9.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๔๖

๒๕ (๓๓)
กรมเลขาธิการ
เลขที่ 2712
วันที่ 3 ส.ค. 2546
เวลา

เรื่อง การประดับธงชาติ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ นายกรัฐมนตรี
เสนอว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เห็นชอบในหลักการร่างระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร
(ฉบับที่ . . .) พ.ศ. . . . และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ถือเป็นหลัก
ว่า สถานที่ราชการ สถานบันการศึกษา สถานศึกษา ที่ทำการรัฐวิสาหกิจและองค์กรอื่น ๆ ของรัฐ
จะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาเฉพาะในแต่ละวันแล้ว ให้ประดับธงชาติในที่อันสมควรเป็นการ
ถาวรและสม่ำเสมอด้วย เพื่อสร้างความรู้สึกนิยมและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่
ธงชาติไทยให้เป็นที่ปรากฏชินตาแก่ผู้พบเห็น นั้น บัดนี้ ระเบียบดังกล่าวประกาศใช้บังคับแล้ว เพื่อให้
การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ เห็นควร
กำหนดให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่น ๆ ของรัฐเริ่มประดับธงเป็นการถาวรตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป สำหรับภาคเอกชนและบ้านเรือนประชาชนโดยทั่วไปก็ให้อนุโลม
ดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีทุกท่านติดตามดูแล การดำเนินการของ
หน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ อาจส่งเสริมให้มีการแสดงธงชาติ
หรือสัญลักษณ์ชาติในกรณีอื่น ๆ ได้ เช่น บนที่บ่อบรรจุภัณฑ์ สินค้า และผลิตภัณฑ์ใด ๆ ของไทย
โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี เป็นต้น ติดตามดูแลและส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และ
เหมาะสมด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

๒๐๓๐
๒๖ ส.ค. ๒๕๔๖
๒๖. 15
401
พ.ศ. ๒๕๔๖

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ
เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรณรักษ์ ชูวรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

นายเลขาธิการ
สำนักเลขาธิการ
พ.ศ. ๒๕๔๖

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๗
โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๖๔ nat46_7_54

๓ ส.ค. ๒๕๔๖

นายปองพล อธิเรกธาร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๗ ส.ค. ๒๕๔๖

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๖

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๘ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๒๒ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามของคำว่า "การแสดงธง" ในข้อ ๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"“การแสดงธง” หมายความว่า การที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้ทำหรือสร้างให้ปรากฏเป็นรูปร่างไม่ว่าจะเป็นวัตถุ รูป ภาพ หรือสสาร ที่มีลักษณะเป็นสีที่มีความหมายถึงธงหรือแถบสีที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้"

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(๓) เป็นการแสดงธงชาติที่กระทำโดยเอกชนในกรณีอื่น ๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๕ ตริ

หลักเกณฑ์และวิธีการขอความเห็นชอบในกรณีตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่กระทรวงพาณิชย์หรือกระทรวงอุตสาหกรรม แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด สำหรับในกรณีตาม (๓) ให้เป็นไปตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ ตริ ให้มีคณะกรรมการชง ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการ และให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานนายกรัฐมนตรีเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการชงมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบการแสดงธง ให้เป็นไปตามข้อ ๑๕ ทวิ และให้มีอำนาจหน้าที่แนะนำปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้หรือในการวินิจฉัยปัญหาและตีความ ซึ่งระเบียบการปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรี	58-6
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ที่ นร ๐๑๐๘/ว.๒๐๘๕๖

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕๖

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การประดับธงชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๗๖๗๒
ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖
๒. สำเนาหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ต่วนมาก
ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๑๙๓ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๖
๓. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ การชักหรือการแสดงธงชาติ

ด้วย คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ กำหนดให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นๆ ของรัฐ นอกจากจะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาเฉพาะในแต่ละวันแล้ว ให้ประดับธงชาติในที่อันสมควรเป็นการถาวรและสม่ำเสมอด้วย เพื่อสร้างความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ธงชาติไทยให้เป็นที่ปรากฏชินตาแก่ผู้พบเห็น โดยให้เริ่มประดับธงเป็นการถาวรตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป สำหรับภาคเอกชนและบ้านเรือนประชาชนโดยทั่วไปก็ให้อนุโลมดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปประดับธงชาติให้ถูกต้อง สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้รวบรวมแนวทางและหลักเกณฑ์ รวมทั้งข้อปฏิบัติในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบเผยแพร่

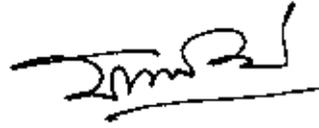
/สำนักนายก...

สำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอส่งข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ มาเพื่อใช้ ประกอบการปฏิบัติ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการเผยแพร่ข้อปฏิบัติดังกล่าว แก่หน่วยงานในสังกัดต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจตรี

(ยงยุทธ สารสมบัติ)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
โทร ๐ ๒๒๘๑ ๒๒๙๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๐๑ ต่อ ๓๒๗

เวียนแจ้ง / กิ่งยง ๐๘๖
๑๓/๑๑/๖๖
๓๑/๑๑

- 4 ก.ย. 2546

ศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก

(วราเชษ จันทพร)

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ด้วยมาก

ที่ นร ๐๕๐๔/๗ ๖๕๖

๑-๓๓ พง
๘๕๖๖
๑๕.๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การประดับธงชาติ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ นายกรัฐมนตรี
เสนอว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบในหลักการร่างระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร
(ฉบับที่ . . .) พ.ศ. . . . และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ถือเป็นหลักการ
ว่า สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา สถานศึกษา ที่ทำการรัฐวิสาหกิจและองค์การอื่น ๆ ของรัฐ นอกจากนี้
จะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาเฉพาะในแต่ละวันแล้ว ให้ประดับธงชาติในที่อันสมควรเป็นการ
ถาวรและสม่ำเสมอด้วย เพื่อสร้างความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่
ธงชาติไทยให้เป็นที่ปรากฏชินตาแก่ผู้พบเห็น นั้น บัดนี้ ระเบียบดังกล่าวประกาศใช้บังคับแล้ว เพื่อให้
การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ เห็นควร
กำหนดให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์การอื่น ๆ ของรัฐเริ่มประดับธงเป็นการถาวรตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป สำหรับภาคเอกชนและบ้านเรือนประชาชนโดยทั่วไปก็ให้อนุโลม
ดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีทุกท่านติดตามดูแล การดำเนินการของ
หน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ อาจส่งเสริมให้มีการแสดงธงชาติ
หรือสัญลักษณ์ของชาติในกรณีอื่น ๆ ได้ เช่น บนหีบห่อบรรจุภัณฑ์ สินค้า และผลิตภัณฑ์ใด ๆ ของไทย
โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี เป็นต้น ติดตามดูแลและส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และ
เหมาะสมด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ เพื่อดำเนินปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรศักดิ์ อุวรรณโณ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๖๔ nat46_7_54

รวมข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ

ตามนัย พระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ประมวลกฎหมายอาญา ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ได้กำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติที่สำคัญ ดังนี้

๑. ขนาดและสีธงชาติ

มีขนาดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๖ ส่วน ยาว ๙ ส่วน ด้านกว้างแบ่งเป็น ๔ แถบ ตลอดความยาวของผืนธง ตรงกลางเป็นแถบสีน้ำเงินแก่ กว้าง ๒ ส่วน ต่อจากแถบสีน้ำเงินแก่ออกไปทั้งสองข้างเป็นแถบสีขาวกว้างข้างละ ๑ ส่วน ต่อจากแถบสีขาวออกไปทั้งสองข้างเป็นแถบสีแดงกว้างข้างละ ๑ ส่วน

๒. การแสดงธงชาติ

หมายความว่า การที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้ทำหรือสร้างให้ปรากฏเป็นรูปร่างไม่ว่าจะเป็นวัตถุ รูป ภาพ หรือสสาร ที่มีลักษณะเป็นสีที่มีความหมายถึงธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ

๓. ลักษณะธงชาติที่นำมาใช้

ธงชาติที่จะนำมาใช้ ชัก หรือแสดง ต้องมีสภาพดีเรียบร้อย ไม่ขาดวิน และสีไม่ซีดจนเกินควร

๔. ขนาดเสาธงและผืนธงชาติ

เสาธงชาติจะมีขนาดสูง ต่ำ ใหญ่หรือเล็กเพียงไร ควรจะอยู่ ณ ที่ใด และจะใช้ผืนธงขนาดเท่าใดนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ปกครองสถานที่ หรือเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ จะพึงพิจารณาให้เหมาะสมเป็นสง่างามแก่อาคารสถานที่นั้น ๆ

๕. การประดับธงชาติและกำหนดเวลาชักธงชาติขึ้นและลง

๕.๑ เพื่อสร้างความรู้สึกรักนิยมนและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ธงชาติให้เป็นที่ปรากฏชินตาแก่ผู้พบเห็น คณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ

และหน่วยงานอื่นของรัฐระดับจังหวัดไว้ในสถานที่อันควร ในบริเวณที่ทำการทุกวันและตลอดเวลา สำหรับบุคคลเอกชน และบ้านเรือนประชาชนโดยทั่วไปก็ให้อนุโลมดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน

๕.๒ นอกเหนือจากข้อ ๕.๑ ถ้าต้องมีการชักธงชาติขึ้นและลง ณ สถานที่ หรือบริเวณใด โดยปกติให้เป็นไปตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ชักขึ้นเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา

๕.๒.๒ ชักลงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

๕.๓ สถานที่และยานพาหนะของฝ่ายทหาร การชักธงชาติขึ้นและลงให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทหาร

๕.๔ เรือเดินทะเล การชักธงชาติขึ้นและลง ให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

๕.๕ สถานที่ราชการพลเรือน ถ้าในบริเวณเดียวกันมีสถานที่ราชการหลายแห่งจะสมควรชักธงชาติ ณ ที่ใด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองสถานที่นั้น ๆ

๕.๖ สถานที่ราชการฝ่ายพลเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐาน การชักธงชาติโดยการจัดตั้งเสาธงชาติต่างหากจากตัวอาคาร ให้ได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการพระราชวัง

๕.๗ สถาบันการศึกษาในสังกัดหรือในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ชักธงชาติตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๕.๘ เรือเดินในสำน้ำ ถ้าจะชักธงชาติให้ชักไว้ที่ท้ายเรือ

๕.๙ ที่สาธารณสถานและสถานที่ของเอกชน ถ้าจะชักธงชาติ ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีโดยอนุโลม

๖. วิธีการชักธงชาติ

๖.๑ ผู้มีหน้าที่ชักธงชาติ ต้องแต่งกายเรียบร้อย

๖.๒ เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักธงขึ้น ให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักธงให้เรียบร้อย

๖.๓ เมื่อถึงกำหนดเวลา ให้คล้องชาติออกเต็มผืน แล้วดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ จนถึงสุดยอดเสาธง แล้วจึงผูกเชือกไว้ให้ตึง ไม้ให้ธงลดต่ำลงมาจากเดิม

๖.๔ เมื่อชักธงลงให้ดึงเชือกให้ธงชาติลงช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ และสายเชือกตึงจนถึงระดับเดิมก่อนชักขึ้น

๖.๕ ในกรณีที่มีการบรรเลงเพลงเคารพหรือมีสัญญาณในการชักธงขึ้นและลง จะต้องชักธงชาติขึ้นและลงให้ถึงจุดที่สุด พร้อมกับจบเพลงหรือสัญญาณนั้น ๆ

๗. วันพิธีสำคัญที่ต้องชกธงและประดับธงชาติ

๗.๑	วันขึ้นปีใหม่ วันที่ ๑ มกราคม	๑ วัน
๗.๒	วันมาฆบูชา	๑ วัน
๗.๓	วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ วันที่ ๖ เมษายน	๑ วัน
๗.๔	วันสงกรานต์ วันที่ ๑๓ เมษายน	๑ วัน
๗.๕	วันฉัตรมงคล วันที่ ๕ พฤษภาคม	๑ วัน
๗.๖	วันพืชมงคล	๑ วัน
๗.๗	วันวิสาขบูชา	๑ วัน
๗.๘	วันอาสาฬหบูชา	๑ วัน
๗.๙	วันเข้าพรรษา	๑ วัน
๗.๑๐	วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ วันที่ ๑๒ สิงหาคม	๑ วัน
๗.๑๑	วันสหประชาชาติ วันที่ ๒๔ ตุลาคม	๑ วัน
๗.๑๒	วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๕ ๖ และ ๗ ธันวาคม	๑ วัน
๗.๑๓	วันรัฐธรรมนูญ วันที่ ๑๐ ธันวาคม	๑ วัน

นอกจากนี้สุดแต่ทางราชการจะประกาศให้ทราบเป็นครั้งคราว ส่วนงานพิธีอื่นๆ ตาม
ประเพณีนิยม หากจะชกธงและประดับธงชาติก็ได้ แต่ต้องทำด้วยความเคารพ

๘. การลดธงชาติครึ่งเสา

การลดธงชาติครึ่งเสากรณีใด เป็นเวลาเท่าใด ทางราชการจะประกาศให้ทราบ
เป็นคราวๆ ไป ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา การลดธงชาติครึ่งเสาจะกระทำในกรณีที่ประมุขหรือ
บุคคลสำคัญของประเทศต่างๆ เสียชีวิต โดยปกติทางราชการจะประกาศให้ลดธงชาติครึ่งเสา
ทั่วราชอาณาจักรเป็นเวลา ๓ วัน

การลดธงชาติครึ่งเสาให้ปฏิบัติการเหมือนการชกธงขึ้นเช่นปกติ แต่เมื่อธงถึง
ยอดเสาแล้วจึงลดลงให้อยู่ในระดับความสูงประมาณ ๒ ใน ๓ ส่วนของความสูงของเสาธงนั้น
และเมื่อจะชกธงลงให้ชกธงขึ้นจนถึงยอดเสา ก่อน แล้วจึงชกธงลงเช่นเดียวกับเรื่องวิธีการชกธงชาติ

๙. การทำความเคารพธงชาติ

๙.๑ เมื่อมีการชักธงชาติขึ้นและลง ให้แสดงความเคารพโดยการยืนตรง หันไปทางเสาธง อาคาร หรือสถานที่ที่มีการชักธงชาติขึ้นและลง จนกว่าจะเสร็จการ

๙.๒ ในกรณีที่ได้อินเพลงชาติหรือสัญญาณการชักธงชาติ จะเห็นหรือไม่เห็นการชักธงชาติก็ตาม ให้แสดงความเคารพโดยหยุดนิ่งในอาการสำรวม จนกว่าการชักธงชาติหรือเสียงเพลงชาติ หรือสัญญาณการชักธงชาติจะสิ้นสุดลง

๑๐. การดูแลรักษาธงชาติ

๑๐.๑ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการหรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติกวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบโดยเคร่งครัด

๑๐.๒ ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติเก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๑๐.๓ การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้าให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพเมื่อถึงที่ที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออกเพื่อใช้หรือแสดงต่อไป

๑๐.๔ การเชิญธงชาติจากที่ที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษา ให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐.๓

๑๑. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น

๑๑.๑ การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น ยกเว้นธงพระอิสริยยศจะต้องไม่ให้ธงชาติอยู่ในระดับต่ำกว่าธงอื่น ๆ และโดยปกติให้จัดธงชาติอยู่ที่เสาธงแรกด้านขวา (เมื่อมองดูออกมาจากภายใน หรือจุดของสถานที่ที่ใช้ชัก แสดง หรือประดับธงเป็นหลัก)

๑๑.๒ การประดับธงชาติคู่กับธงอื่นในงานพิธีซึ่งมีแท่นหรือมีที่สำหรับประธาน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของแท่นพิธีและธงอื่นอยู่ด้านซ้าย

๑๑.๓ การประดับธงชาติคู่กับธงอื่น เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคี่ ให้ธงชาติอยู่กลาง

๑๑.๔ การประดับธงชาติคู่กับธงอื่น เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคู่ ให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

๑๒. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับพระพุทธรูปหรือพระบรมรูป

การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูปและพระบรมรูปในพิธีการต่าง ๆ ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของพระพุทธรูป พระบรมรูปอยู่ด้านซ้าย

๑๓. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ

๑๓.๑ การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ จะต้องเป็นไปในลักษณะที่เท่าเทียมกัน เช่น ขนาดและสีของธง และความสูงต่ำของธง เป็นต้น

๑๓.๒ ถ้าประดับหรือชักธงของต่างประเทศประเทศเดียว ต้องให้ธงชาติอยู่ด้านขวาของธงต่างประเทศ

๑๓.๓ ถ้าประดับธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนสี่ ให้ธงชาติอยู่ตรงกลาง

๑๓.๔ ถ้าประดับธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคู่ให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

๑๓.๕ การประดับธงชาติในสถานที่ หรือมีข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือประเทศภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เช่น ให้ใช้เรียงตามลำดับอักษร หรือเรียงตามลำดับการเป็นสมาชิก ก็ให้ปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น

๑๓.๖ การประดับธงชาติในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ โดยปกติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมกีฬาระหว่างประเทศ หรือตามหลักสากลที่ยอมรับกันมานานอารยประเทศ

๑๓.๗ การประดับธงชาติคู่กับธงของต่างประเทศสำหรับรถยนต์ ให้ปักธงชาติไว้ทางด้านขวา และธงของต่างประเทศไว้ทางด้านซ้าย

๑๓.๘ ยานพาหนะอื่นให้ใช้ทำนองเดียวกับข้อ ๑๓.๗ เว้นแต่การประดับบนเรือให้ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

๑๔. การใช้ธงชาติกับผู้เสียชีวิต

๑๔.๑ การใช้ธงชาติประกอบเกียรติยศศพหรืออัฐิ ให้ใช้กับบุคคลดังต่อไปนี้

๑๔.๑.๑ ประธานองคมนตรี

๑๔.๑.๒ ประธานรัฐสภา

๑๔.๑.๓ นายกรัฐมนตรี

๑๔.๑.๔ ประธานศาลฎีกา

๑๔.๑.๕ ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์

๑๔.๑.๖ ผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่สู้รบหรือต่อสู้ หรือช่วยเหลือ การสู้รบ หรือต่อสู้ หรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือช่วยเหลือราชการในการป้องกัน อธิปไตย หรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ หรือปราบปรามการกระทำผิดต่อความ มั่นคงของรัฐ หรือปราบปรามการกระทำความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

๑๔.๑.๗ ผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากได้แสดงความกล้าหาญ ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ให้ เป็นประโยชน์อย่างสำคัญแก่ทางราชการ โดยไม่เกรงภัยอันจะเกิดแก่ชีวิตของตน

๑๔.๑.๘ บุคคลนอกจากข้อ ๑๔.๑.๑ - ๑๔.๑.๗ และเป็นผู้ที่ทางราชการ เห็นสมควร

๑๔.๒ บุคคลตามข้อ ๑๔.๑ - ๑๔.๔ ต้องเป็นผู้เสียชีวิตในขณะดำรงตำแหน่ง

๑๕. การใช้ธงชาติคลุมศพ

การใช้ธงชาติคลุมศพ ให้ใช้ในกรณี ดังนี้

๑๕.๑ ในพิธีรับพระราชทานน้ำอาบศพหรือพิธีรดน้ำศพ

๑๕.๒ ในพิธีปลงศพตามประเพณีของทหารเรือ

๑๕.๓ ในระหว่างการเคลื่อนย้ายศพเพื่อประกอบพิธีทางศาสนา

๑๖. การใช้ธงชาติคลุมหีบศพ หรืออัฐิ

การใช้ธงชาติคลุมหีบศพหรืออัฐิ ให้ใช้ในกรณี ดังนี้

๑๖.๑ เมื่อเชิญหรือเคลื่อนย้ายศพหรืออัฐิ เพื่อประกอบพิธีรับพระราชทานน้ำอาบศพ รดน้ำศพ หรือบำเพ็ญกุศลตามพิธีทางศาสนา

๑๖.๒ ในระหว่างการประกอบพิธีทางศาสนา

๑๖.๓ ในระหว่างการจัดศพเพื่อรับพระราชทานเพลิงศพประกอบการฌาปนกิจ หรือ เคลื่อนย้ายศพไปประกอบพิธีฝัง

๑๗. วิธีการใช้ธงชาติคลุมศพหรือหีบศพ

๑๗.๑ ปกติให้ใช้คลุมตามความยาวของธง โดยให้ด้านบนของผืนธงอยู่ทางส่วนศีรษะ ของศพ และจะต้องปฏิบัติไม่ให้เป็นการเสื่อมเสียเกียรติแก่ธงชาติ

๑๗.๒ ห้ามมิให้วางสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงบนธงชาติที่คลุมศพหรือหีบศพ

๑๗.๓ เมื่อจะรับพระราชทานน้ำอาบศพ บรรจุหรือฝังศพ ประชุมเพลิงศพตอนเผาจริง ให้เชิญธงชาติที่คลุมศพหรือหีบศพพับเก็บให้เรียบร้อย โดยมีให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงสัมผัสพื้น

๑๗.๔ ผู้ได้รับพระราชทานโกศหรือหีบหลวงประกอบเกียรติยศศพอยู่แล้ว ถ้ามีสิทธิใช้ธงชาติคลุมศพด้วย ให้กระทำได้โดยวิธีเชิญธงชาติในสภาพที่พับเรียบร้อยใส่พานตั้งไว้เป็นเกียรติยศที่หน้าที่ตั้งศพเช่นเดียวกับการตั้งเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑๗.๕ ห้ามใช้ธงชาติหรือแถบสีธงชาติคลุมหีบหรือตกแต่งโกศหรือหีบศพที่พระราชทานประกอบเกียรติยศศพ

๑๘. การแสดงธงชาติที่สินค้า

การแสดงธงชาติไว้ที่สิ่งบรรจุ หีบห่อ สิ่งหุ้มห่อ สิ่งผูกมัด ผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าใดๆ ที่มิได้มีลักษณะเป็นการเหยียดหยามต่อธงชาติ ประเทศไทยหรือชาติไทย ให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑๘.๑ เป็นการแสดงธงชาติที่กระทำโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

๑๘.๒ เป็นการแสดงธงชาติที่กระทำโดยเอกชน เพื่อประโยชน์ทางการพาณิชย์ โดยได้รับความเห็นชอบจากส่วนราชการที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์ หรือกระทรวงอุตสาหกรรมแล้วแต่กรณี โดยหลักเกณฑ์และวิธีการขอความเห็นชอบให้เป็นไปตามที่กระทรวงพาณิชย์หรือกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนด

๑๘.๓ เป็นการแสดงธงชาติที่กระทำโดยเอกชนในกรณีอื่นๆ ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธงจะประกาศกำหนด

๑๙. การกระทำอันเป็นการเหยียดหยามหรือไม่สมควรต่อธงชาติ

๑๙.๑ การกระทำอันเป็นการเหยียดหยามต่อธงชาติ ได้แก่ การกระทำต่อธงชาติ รูปจำลองของธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ ด้วยเจตนาเหยียดหยามประเทศชาติ เช่น ฉีกทำลาย ถ่มน้ำลายรด ใช้เท้าเหยียบ วางเป็นผ้าเช็ดเท้า ซึ่งเป็นการแสดงความดูถูกดูหมิ่นเหยียดหยามชาติไทย

๑๙.๒ การกระทำที่ไม่สมควรต่อธงชาติ รูปจำลองของธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ เช่น

๑๙.๒.๑ การประดิษฐ์รูป ตัวอักษร ตัวเลข หรือเครื่องหมายอื่นในผืนธง รูปจำลองของธง หรือแถบสีของธง

๑๙.๒.๒ การใช้ ชัก หรือแสดงธง รูปจำลองของธง หรือแถบสีของธงอันมีลักษณะตามข้อ ๑๙.๒.๑

๑๙.๒.๓ การใช้ ชัก หรือแสดงธง รูปจำลองของธง หรือแถบสีของธงไว้ ณ สถานที่หรือวิธีอันไม่สมควร

๑๙.๒.๔ การประดิษฐ์ธง รูปจำลองของธง หรือแถบสีธงไว้ ณ ที่หรือสิ่งใด ๆ โดยไม่สมควร

๑๙.๒.๕ แสดงหรือใช้สิ่งใด ๆ ที่มีรูปธง รูปจำลองของธง หรือแถบสีธงอันมีลักษณะตามข้อ ๑๙.๒.๔ โดยไม่สมควร

๒๐ โทษ

การกระทำการต่อธงชาติโดยไม่ให้ความเคารพ มีความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย ดังนี้

๒๐.๑ กระทำการใด ๆ ต่อธง หรือเครื่องหมายอื่นใด อันมีความหมายถึงรัฐ เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๑๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา)

๒๐.๒ กระทำการใด ๆ ที่ไม่สมควรต่อธงชาติ รูปจำลองของธงชาติ หรือแถบสีของธงชาติ ตามข้อ ๑๙.๒.๑ - ข้อ ๑๙.๒.๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕๓ แห่ง พ.ร.บ. ธง พ.ศ. ๒๕๒๒)

จัดทำโดย

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

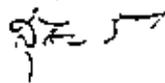
โทร. ๐๒ ๒๘๒ ๓๖๐๑ ต่อ ๒๗๔, ๒๗๕

และเป็นไปตามกฎหมาย ไม่สั้กกันหรือตัดแปลงตามอำเภอใจจนผิดไปจากลักษณะและสิทธิ์การจะเป็น หากพบเห็นหน่วยงานหรือภาคเอกชนรายใดดำเนินการไม่ถูกต้อง ควรแจ้งเตือนไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ในข้อ ๓ ต่อไป ทั้งนี้ ได้ส่งร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้ไปเพื่อสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ภูมิประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

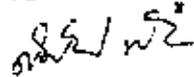
โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๒๒๐๐ ต่อ ๓๐๖ - ๗

๐ ๒๒๕๐ ๒๒๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๓๐๕๘

๒๕๒๕

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นางสมจิตต์ เพ็ญสว่าง)

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

..... 5488
 วันที่ 29 / 1 / 2566
 เวลา 10:41 น. อธิการบดี.....

ที่ ศธ ๐๒๐๑.๓/ว ๑๑๒๘

ถึง สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักบริหาร/สำนักงานสำนัก/ศูนย์/สถาบัน
 ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง
 กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร และหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พร้อมหนังสือนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๑๙๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่องการติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
 มาเพื่อแจ้งให้ส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

*เรียน เลขาธิการสภาการศึกษา
 เพื่อ ติดตาม และ เสนอผลการ
 สืบค้นข้อมูล และ เสนอผลการ
 สืบค้นข้อมูล*

สำนักงานปลัดกระทรวง
 สำนักผู้อำนวยการ
 โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๒๖๔
 โทรสาร ๐ ๒๖๒๔ ๕๖๑๙

นางเน่งน้อย พัวพัฒนกุล
 (นางเน่งน้อย พัวพัฒนกุล)
 รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ

ทราบและเวียนแจ้ง

นางพัชรี พิทยชาล

(นางพัชรี พิทยชาล)

รักษาราชการแทนผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานรัฐมนตรี
เลขที่ 0775
วันที่ 7 ส.ค. 2546
เวลา 10.45

ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๑๙๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๔๖

๙๕ (๙๙)
กระทรวงศึกษาธิการ
เลขที่ 2906
วันที่ 5 ส.ค. 2546
เวลา

เรื่อง การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑๔๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ที่ ปช ๐๐๐๒/๐๑๖๕ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ ให้ส่วนราชการ
กำกับเจ้าหน้าที่ให้ยึดปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามมติ
คณะรัฐมนตรีได้ ให้ขอทบทวนมติและหากฝ่าฝืนให้พิจารณาลงโทษทางวินัยทุกราย นั้น

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้เสนอเรื่อง
การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีการติดตั้งระบบควบคุมการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียม
ผ่านทางตู้เครื่องคอมพิวเตอร์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอน
และระยะเวลาในการควบคุมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีให้ชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติดังนี้

๑.๑ กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานใดพิจารณาดำเนินการในเรื่องใด ควรกำหนด
ระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาที่สิ้นสุดไว้ในมติให้ชัดเจน และหน่วยงานนั้นจะต้องพิจารณาหรือ
ดำเนินการภายในระยะเวลาดำเนินการดังกล่าวโดยเคร่งครัด หากหน่วยงานใดคาดว่าจะไม่สามารถ
หรือดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เสนอขอผ่อนผันต่อคณะรัฐมนตรีก่อนครบกำหนด
เวลาตามมติคณะรัฐมนตรี

๑.๒ กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานถือปฏิบัติในเรื่องใด หน่วยงานจะต้องปฏิบัติ
ตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด หากหน่วยงานใดไม่สามารถปฏิบัติตามมติได้ให้เสนอขอทบทวน
หรือยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามมติต่อคณะรัฐมนตรีทันทีก่อนที่จะมีการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
หรือทันทีเมื่อเริ่มมีการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

๑.๓ กรณีหน่วยงานใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑.๑ หรือข้อ ๑.๒ ให้ผู้บังคับบัญชา
ผู้มีอำนาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือพิจารณาโทษ ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้บริหารสูงสุดของ
หน่วยงาน หรือผู้ที่ร่วมรับผิดชอบตามลำดับชั้นที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

/คณะกรรมการ ...

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย ฯ) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการ พิจารณาแล้วมีมติว่า เพื่อให้มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดจริงจัง และบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น จึงเห็นควรเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย ฯ)

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรศักดิ์ สุวรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๖ - ๓๒๗
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๖๕

๒๕๔๖-๐๔๔

ร.ก.ส.ป.ค.ช.
เลขที่รับ.....
วันที่ 5 ส.ค. 2546
เรื่อง.....
☐ ร.ก.ส.ป.ค.ช.
☐ ร.ก.ส.
☐ ร.ก.ป.
☐ ร.ก.ค.
☐ ร.ก.อ.
☐ .....

รองเลขาธิการ
กรมและผู้อำนวยการ
.....
.....
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
3 ส.ค. 2546

ตรา.ร.ช.
วันที่ 14 ส.ค. 2546

ที่ ปช 0002/ ๑๑๖๕

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนพิษณุโลก กทม. 10300

18 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีการติดตั้งระบบควบคุมการจัดเก็บเงิน
ค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารการติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีการติดตั้งระบบควบคุม
การจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 100 ชุด

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536 เรื่องการเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวง ซึ่งลงมติเห็นชอบกับข้อเสนอ
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้กระทรวงคมนาคมนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุมตรวจสอบ
การดำเนินงานจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงในทุกด้านที่เปิดดำเนินการในระหว่างที่ยัง
ไม่อาจให้เอกชนรับงานดังกล่าวไปดำเนินการในขณะนี้ได้ และปรากฏว่าต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2541
กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม ได้มีการดำเนินการจัดตั้งด่านและเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวง
พิเศษ หมายเลข 7 ตอนกรุงเทพฯ - ชลบุรี และหมายเลข 9 สายวงแหวนรอบนอกด้านตะวันออก
ตอนบางปะอิน - บางพลี จำนวน 4 ด่าน โดยกรมทางหลวงได้ใช้เจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวงดำเนินการ
จัดเก็บและออกใบเสร็จให้แก่ผู้เสียค่าธรรมเนียมผ่านทางเท่านั้น เช่นเดียวกับที่เคยทำมาในอดีต

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงพิจารณาเห็นว่า เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว
เป็นมาตรการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ เมื่อมีการไม่ปฏิบัติตาม ทางคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ก็คงจะไม่สามารถเพิกเฉยได้ เพราะมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2531
กำหนดไว้ในกรณีที่หน่วยงานใดไม่สามารถปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ให้ขอทบทวนไปยัง
คณะรัฐมนตรีและหากฝ่าฝืนให้ลงโทษทางวินัยทุกราย ปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ นร 0202/ว 180 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2531 นอกจากกรณีเรื่องนี้แล้วยังมีมติคณะรัฐมนตรี
อีกหลายเรื่องที่ปรากฏว่ายังคงมีส่วนราชการมิได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และ
ไม่ขอทบทวนหรือขอยกเว้นการไม่ปฏิบัติตาม ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่บรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ถือปฏิบัติหรือให้ดำเนินการเช่น

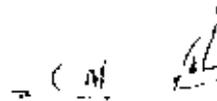
1) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2536 กรณีให้ส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการดำเนินงานคดี

2) มติคณะรัฐมนตรีเรื่องมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับ
รถบรรทุกน้ำหนักเกิน

การที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่เป็นมาตรการในการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตโดยเคร่งครัด อาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ
หรือประเทศชาติได้ ดังนั้น เพื่อให้ส่วนราชการได้มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอน
และระยะเวลาในการขอขบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เห็นสมควรกำหนด
หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด
มากขึ้น (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา 19 (8)
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโชภาง อรุณินท์)

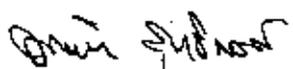
ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักป้องกันการทุจริต 1

โทร. 0-2282-3161-5 ต่อ 603

โทรสาร 0-2280-0140

สำเนาถูกต้อง

(นางนันทิยา สุทธิพงศ์)

เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. 8

การติดตามการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีการติดตั้งระบบควบคุม การเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่องการเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวง และเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยมีรายละเอียดข้อเท็จจริง ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเท็จจริง

1. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เคยเสนอมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ เรื่องการเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวง ตามหนังสือลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2536 โดยมีข้อเสนอแนะ 2 ข้อ คือ

1.1 ให้กระทรวงคมนาคมนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุมตรวจสอบ การดำเนินงานจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงในทุกด่านที่เปิดดำเนินการ โดยให้ศึกษาระบบ จากกรมทางพิเศษแห่งประเทศไทย ที่ใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมตรวจสอบในการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียม ผ่านทางด่วนพิเศษ และนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

1.2 ถ้าหากรัฐบาลเห็นสมควรและมีนโยบายที่จะกระจายงานที่ทางราชการ ไม่มีความจำเป็นต้องทำเองให้เอกชนรับไปดำเนินการแล้ว ก็เห็นสมควรเปลี่ยนระบบการเก็บเงิน ค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงที่กรมทางหลวงดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เป็นใช้ระบบจ้างเอกชนดำเนินการ เก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงให้แก่ทางราชการ โดยเอกชนจะต้องเก็บและส่งเงินค่าธรรมเนียม ดังกล่าวให้แก่ทางราชการตามจำนวนและเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด โดยมอบหมายให้กระทรวง คมนาคมพิจารณาศึกษาหาแนวทางและกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เพื่อให้เอกชนรับงานไปดำเนินการ ต่อไป (เอกสารหมายเลข 1)

2. คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536 ลงมติเห็นชอบกับ ข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้กระทรวงคมนาคมนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงในทุกด่านที่เปิดดำเนินการในระหว่าง ที่ยังไม่อาจให้เอกชนรับงานดังกล่าวไปดำเนินการในขณะนี้ได้ (เอกสารหมายเลข 2)

3. หลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติตามข้อ 2. ไม่นาน กระทรวงคมนาคมได้ยกเลิก การจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงทุกสาย ในสมัยที่ พันเอก จินัย สมพงษ์ เป็นรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงคมนาคม

4. ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2541 กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม ได้มีการดำเนินการจัดตั้งด่านและเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงพิเศษ หมายเลข 7 ตอนกรุงเทพฯ - ชลบุรี และหมายเลข 9 สายวงแหวนรอบนอกด้านตะวันออก ตอนบางปะอิน - บางพลี จำนวน 4 ด่าน ซึ่งจากการสังเกตการณ์ในการขับรถผ่านด่านเก็บเงินค่าธรรมเนียมทางหลวงตอนกรุงเทพฯ - ชลบุรี ปรากฏว่าในการดำเนินงานจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียม รถ 4 ล้อ 30 บาท รถ 6 - 10 ล้อ 50 บาท และรถเกิน 10 ล้อ 70 บาท โดยกรมทางหลวงได้ใช้เจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวงดำเนินการจัดเก็บและออกใบเสร็จให้แก่ผู้เสียค่าธรรมเนียมผ่านทางเท่านั้น เช่นเดียวกับที่เคยทำมาในอดีต ซึ่งได้มีการกล่าวหาเรื่องเงินที่มีการทุจริตเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางเป็นจำนวนมาก จนคณะกรรมการ บ.ป.ป. ต้องพิจารณาวางมาตรการป้องกันการทุจริตเสนอคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ โดยไม่นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุมตรวจสอบเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานจัดเก็บเงิน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536

5. คณะกรรมการ บ.ป.ป. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการจัดเก็บเงินของกรมทางหลวง ใช้เจ้าหน้าที่ประจำด่านไม่กี่คน ไม่มีเครื่องมือในการตรวจสอบการดำเนินงานจัดเก็บเงินและปริมาณรถที่ผ่านเข้า - ออกที่แน่นอน ไม่ได้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536 ที่กำหนดให้ต้องนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงในทุกด่านที่เปิดดำเนินการหรือจัดให้เอกชนรับงานไปดำเนินการเก็บเงินให้แก่ทางราชการ น่าจะเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง เพราะถ้าหากกรมทางหลวงไม่สามารถดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ก็จะต้องขอทบทวนหรือขอยกเว้นต่อคณะรัฐมนตรีในการที่จะไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี จึงได้เชิญผู้แทนกรมทางหลวงมาขอทราบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งกรมทางหลวงได้ชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า

(1) กรมทางหลวงกำลังศึกษาว่าอาจจะหาทางใช้ระบบในการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินการเก็บเงินแบบราคาถุก แต่มีการควบคุมที่ดีกว่านี้ โดยอาจจะลงทุนประมาณ 20 - 30 ล้านบาทไปก่อน ซึ่งขณะนี้ได้มีการศึกษาไว้หลายราคา แต่ก็ต้องทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลังอีกครั้งว่าจะยอมให้ซื้อหรือไม่

(2) สำหรับการดำเนินการเก็บเงินค่าผ่านทางในขณะนี้ไม่ได้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536 เพราะโดยความมุ่งหมายของกรมทางหลวงแล้ว การดำเนินการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางทั้ง 2 สายนี้ จะต้องมีการดำเนินการเต็มรูปแบบ คือมีการจัดตั้งหรือก่อสร้างด่านถาวร ซึ่งจะต้องมีเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์หรือ

เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และจ้างเลขานดำเนินการต่อไป แต่การจัดเก็บในขณะนี้ถือว่าเป็นเพียงการจัดตั้ง ด้านชั่วคราวเฉพาะกิจเก็บเงินเพื่อเป็นการรักษาสีทึ่เท่านั้น จึงไม่ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว และก็ไม่ได้มีการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอผ่อนผันไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด

คณะกรรมการ ป.ป.ป. จึงได้แจ้งให้ผู้แทนกรมทางหลวงทราบว่า สาเหตุที่เชิญมาก็เพื่อ ต้องการทราบความเป็นมาของการเก็บเงินค่าผ่านทางในขณะนี้ที่ไม่ได้มีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536 ว่ามีเหตุผลอย่างไร ซึ่งปรากฏว่า กรมทางหลวงคิดว่าเป็นการตั้งด่าน เก็บเงินชั่วคราว อยู่ระหว่างเร่งรีบจัดทำขอบเขตโดยละเอียดของงานที่จะจ้างเอกชนมาดำเนินการ จัดเก็บและก่อสร้างด่านถาวรต่อไปตามที่ชี้แจงมาข้างต้น ซึ่งอย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นมาตรการที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เป็นผู้เสนอ เมื่อมีการไม่ปฏิบัติตาม ทางคณะกรรมการ ป.ป.ป. ก็คงจะไม่สามารถเพิกเฉยได้ เพราะเกรงว่าจะมีการรั่วไหลหรือการทุจริต ประพฤติมิชอบได้ เพราะในกรณีที่หน่วยงานใดไม่สามารถปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ให้ขอทบทวน ไปยังคณะรัฐมนตรี และหากฝ่าฝืนให้ลงโทษทางวินัยทุกราย ปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว 180 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2531 (เอกสารหมายเลข 3) ดังนั้น เมื่อกรมทางหลวงมิได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ เกรงว่าจะทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เดือดร้อน จึงขอให้กรมทางหลวงไปพิจารณาทำเรื่องขอคณะรัฐมนตรียกเว้นในการที่จะดำเนินการ เก็บเงินอีกนานเท่าใดในด้านชั่วคราว โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อให้หมดปัญหา ในเรื่องนี้

ผู้แทนกรมทางหลวงรับว่าจะไปดำเนินการตามข้อแนะนำของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ต่อไป

6. คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ 9/2542 วันที่ 12 มีนาคม 2542 มีมติเห็นควรยุติเรื่องตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฝ่ายมาตรการป้องกันและ วางแผน (ชุดเก่า) เนื่องจากผู้แทนกรมทางหลวงรับว่าจะไปดำเนินการให้ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี ตามที่แนะนำแล้ว

7. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาใหม่ โดยเห็นว่าแม้เรื่องนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้มีมติให้ยุติเรื่องไปแล้ว เนื่องจากผู้แทนกรมทางหลวงรับจะไปดำเนินการให้ถูกต้อง

ตามมติคณะรัฐมนตรี แต่กรมทางหลวงยังมิได้แจ้งผลการดำเนินการให้ทราบ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ติดตามขอทราบผล ซึ่งต่อมากรมทางหลวงได้มีหนังสือ ที่ คค 0615/12(1)/6254 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2543 แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการจ้างเหมาทำการติดตั้งระบบควบคุมการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยคอมพิวเตอร์ในทางหลวงพิเศษ หมายเลข 7 ตอนกรุงเทพฯ - ชลบุรี และ หมายเลข 9 สายวงแหวนรอบนอกด้านตะวันออก ตอนบางปะอิน - บางพลีแล้ว ตามสัญญาจ้าง เลขที่ กส./4ทส./ป.4/2543 และเลขที่ กส./4ทส./ป.5/2543 คาดว่าการติดตั้งจะแล้วเสร็จภายใน เดือนมิถุนายน 2543 (เอกสารหมายเลข 4)

หลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาข้อมูลผลการดำเนินการติดตั้งระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยคอมพิวเตอร์ตามสัญญาจ้างเลขที่ กส./4 ทส./ป.4/2543 และ เลขที่ กส./4ทส./ป.5/2543 แล้ว ได้พิจารณาติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการติดตั้งระบบควบคุมการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยคอมพิวเตอร์ ดังนี้

- ติดตามผลการดำเนินการตามสัญญา วิธีควบคุมตรวจสอบและป้องกันการรั่วไหลในการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางของกรมทางหลวง พร้อมส่งเจ้าหน้าที่ออกไปสังเกตการณ์ตามด่านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด่าน (ด่านธัญบุรี ด่านลาดกระบัง ด่านทับช้าง และด่านพานทอง)

- ศึกษาระบบจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งเสร็จแล้ว ปรากฏว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ของทุกด่านสามารถทำงานได้แต่ไม่สามารถเก็บข้อมูลและประมวลผลได้ต่อเนื่อง กรมทางหลวงจึงให้ผู้รับจ้างติดตั้งเข้าแก้ไข แต่ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการได้ตามกำหนด กรมทางหลวงจึงได้แก้ปัญหาโดยขอตั้งงบประมาณในการซ่อมแซมเพื่อให้ระบบสามารถดำเนินการได้ตามปกติ และดำเนินการเรียกชดเชยค่าเสียหายจากผู้รับจ้างต่อไป และเนื่องจากการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นระบบใหม่สำหรับพนักงาน จึงต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะเพื่อให้พนักงานที่เกี่ยวข้องคุ้นเคยกับระบบ

- ติดตามสถิติตัวเลขการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เปรียบเทียบกับการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยเจ้าหน้าที่ของทุกด่านในระยะเวลา 6 เดือน ช่วงเดือนเมษายน - กันยายน 2543 กับช่วงเดือนเมษายน - กันยายน 2544

ตารางเปรียบเทียบรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางสายมอเตอร์เวย์ทุกด่าน
ระหว่างเดือนเมษายน - กันยายน 2543 กับ เดือนเมษายน - กันยายน 2544

ปี 2543					ปี 2544			
เดือน	ด่าน ลาดกระบัง	ด่าน พานทอง	ด่าน ธัญบุรี	ด่าน ทับช้าง	ด่าน ลาดกระบัง	ด่าน พานทอง	ด่าน ธัญบุรี	ด่าน ทับช้าง
เมษายน	25,613,530.-	8,116,170.-	30,069,540.-	37,633,840.-	27,231,160.-	21,078,010.-	32,300,810.-	45,495,750.-
พฤษภาคม	24,803,830.-	18,607,140.-	28,641,710.-	39,561,600.-	25,525,250.-	19,128,920.-	28,964,140.-	44,235,050.-
มิถุนายน	22,409,860.-	16,787,120.-	26,656,020.-	38,577,520.-	20,120,160.-	13,661,340.-	25,790,700.-	39,843,410.-
กรกฎาคม	22,232,430.-	15,311,020.-	27,923,210.-	39,099,550.-	23,304,280.-	15,664,630.-	29,577,130.-	43,846,720.-
สิงหาคม	20,938,550.-	14,245,260.-	27,039,250.-	39,556,320.-	22,103,850.-	14,639,490.-	27,854,580.-	43,322,590.-
กันยายน	18,606,550.-	13,232,930.-	23,792,640.-	36,886,390.-	18,847,590.-	12,012,880.-	24,135,970.-	38,486,160.-
รวม	134,504,460.-	96,499,640.-	164,122,370.-	231,315,220.-	137,132,290.-	96,185,270.-	168,623,310.-	255,229,680.-

รวมรายได้ ปี 2543 ทั้ง 4 ด่าน ระยะเวลา 6 เดือน รวมเป็นเงิน 626,441,690.- บาท

รวมรายได้ ปี 2544 ทั้ง 4 ด่าน ระยะเวลา 6 เดือน รวมเป็นเงิน 657,170,550.- บาท

- ศึกษาเปรียบเทียบระบบการเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางรองการทางพิเศษ
แห่งประเทศไทย ทางด่วนโทลเวย์ และทางสายมอเตอร์เวย์ กรมทางหลวง ว่ามีวิธีเก็บเงิน ส่งเงิน
ตรวจสอบ ควบคุม หรือข้อดีข้อเสีย ทั้งนี้ โดยมีนายวิบูลย์ พร้อมพานิชย์ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง เป็นผู้ร่วมศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบ

หัวข้อเปรียบเทียบ	การทางพิเศษ แห่งประเทศไทย	บริษัททางยกระดับ ดอนเมือง	กรมทางหลวง
ทางพิเศษที่อยู่ในความ รับผิดชอบ	ทางพิเศษเฉลิมมหานคร (ทางด่วนขั้นที่ 1)	ทางยกระดับอุดรธานี (ดินแดง - ดอนเมือง)	ทางยกระดับอุดรธานี (ดอนเมือง - รังสิต)

ตารางเปรียบเทียบ

หัวข้อเปรียบเทียบ	การทางพิเศษ แห่งประเทศไทย	บริษัททางยกระดับ ดอนเมือง	กรมทางหลวง
	ทางพิเศษฉลองรัช (ทางด่วนขั้นที่ 2) ทางพิเศษเฉลิมรัช (รามอินทรา - อารามรังค์) ทางพิเศษอุดรรัถยา (บางปะอิน - ปากเกร็ด) ทางพิเศษบูรพาวิถี (บางนา - ชลบุรี)		ทางหลวงหมายเลข 7 (Motorways) ทางหลวงหมายเลข 9 (วงแหวนรอบนอก ตะวันออก สอ.บางปะอิน บางพลี)
ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียม	ระบบเปิด ยกเว้นทางพิเศษ บูรพาวิถีเป็นระบบปิด และใช้ IC Card ในการเก็บเงิน	ระบบเปิด	ระบบเปิด
ระบบการจ่ายค่าธรรมเนียม	เงินสด คุร็อง และ TAG	เงินสด	เงินสด
ระบบการควบคุมที่ทางผ่าน	- มีอุปกรณ์ตรวจสอบ จำนวนรถ ประเภทรถ - มีคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูล แต่ละช่องและส่งข้อมูลไปที่ หอควบคุม - มีพนักงานคอยเก็บเงินและ บันทึกข้อมูลตามประเภทรถ สำหรับรถที่ไม่เสียเงิน พนักงาน จะแจ้งให้ผู้ควบคุมที่หอควบคุม ทราบทุกครั้ง - ในกรณีที่อุปกรณ์เสีย จะทำการปิดช่องทาง หรือ หากจำเป็นต้องเปิดในกรณี รถมาก จะต้องทำเรื่องขออนุมัติ และจะต้องแจกใบเสร็จทุกคัน	เหมือนกับกรมทางพิเศษฯ	- มีอุปกรณ์ตรวจสอบ จำนวนรถ ประเภทรถ - มีคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูล แต่ละช่องและส่งข้อมูล ไปที่หอควบคุม - ในกรณีที่รถไม่เสียเงิน พนักงานขับรถจะต้อง เงินเรือในแบบฟอร์มที่ กำหนด

ตารางเปรียบเทียบ

หัวข้อเปรียบเทียบ	การทางพิเศษ แห่งประเทศไทย	บริษัททางยกระดับ ดอนเมือง	กรมทางหลวง
ระบบการควบคุมที่จอดรถ ประจำด่าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีพนักงานควบคุมดูแลนั่งดูหน้าจอข้อมูลการเก็บเงินของพนักงานที่เลนตลอดเวลา 24 ชั่วโมง และคอยอนุมัติ ลานรับรถที่ไม่เสียเงิน - มีห้องสำหรับคอมพิวเตอร์หลัก ซึ่งใช้เก็บข้อมูลที่ส่งมาจากเลนเฉพาะเจ้าหน้าที่บางคนจึงมีสิทธิเข้าได้ - ข้อมูลต่าง ๆ ในคอมพิวเตอร์เซิร์ฟเวอร์ จะมีการส่งไปที่ศูนย์ควบคุมกลางในรูปแบบ On-line- มีการพิมพ์ข้อมูลที่สำคัญ ๆ ลงกระดาษตลอดเวลา 	<p>เหมือนกับการทางพิเศษฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีพนักงานควบคุมดูแล นั่งดูหน้าจอข้อมูลการเก็บเงินของพนักงานที่เลนตลอดเวลา 24 ชั่วโมง - ห้องสำหรับคอมพิวเตอร์หลักซึ่งใช้เก็บข้อมูลที่ส่งมาจากเลนอยู่ห้องเดียวกับพนักงานควบคุม - ข้อมูลต่าง ๆ ในคอมพิวเตอร์เซิร์ฟเวอร์ จะมีการส่งไปที่ศูนย์ควบคุมกลาง ในรูปแบบ On-line
ขั้นตอนการนำเงินส่งเข้าตู้ นิรภัย	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานเก็บเงินทำการเก็บเงิน - มีชนข้อมูลเข้าคอมพิวเตอร์ - นำเงินเก็บเข้าตู้นิรภัย - เจ้าหน้าที่ธนาคารและพนักงานการทางพิเศษฯ ถือกุญแจคนจะคอยต้องเปิดตู้นิรภัยพร้อมกัน - พนักงานการทางพิเศษฯ ตรวจสอบสภาพเงินที่ธนาคารก่อนนำ 	<p>- เหมือนกับการทางพิเศษฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าพนักงานเก็บเงินนำเงินส่งเจ้าหน้าที่ประจำด่านพร้อมรายงาน - เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจดูรายงานและทำการนับเงิน - นำเงินเก็บเข้าตู้นิรภัย- เจ้าหน้าที่ประจำด่านนำเงินส่งคลังจังหวัดทุกวันทำการ

ตารางเปรียบเทียบ

หัวข้อเปรียบเทียบ	การทางพิเศษ แห่งประเทศไทย	บริษัททางยกระดับ ดอนเมือง	กรมทางหลวง
	เข้าบัญชี - นำส่งข้อมูลให้แผนก ตรวจสอบ		
ระบบการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - มีแผนกตรวจสอบ จำนวนพนักงาน 34 คน สามารถตรวจสอบข้อมูล ที่ด้านต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา ผ่านทางคอมพิวเตอร์ - มีโปรแกรมตรวจสอบ ความถูกต้องของเงินที่เก็บ ได้จริงของพนักงานแต่ละคน แต่ละรอบการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีแผนกตรวจสอบ จำนวนพนักงาน 8 คน - การตรวจสอบ ใช้กระดาษทำกาารและ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ส่งมา จากสถานีแต่ละที่ 	

- จากผลการเปรียบเทียบแต่ละระบบสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

(1) ระบบการตรวจสอบของกรมทางหลวงยังมีจุดอ่อนทำให้อาจเกิดการรั่วไหลได้ ระบบคอมพิวเตอร์ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ทันที แต่ของกรมทางหลวงไม่สามารถทำได้ หรือทำได้ไม่ดี เพราะเครื่องเสียบ่อยครั้ง

(2) ระบบของบุคลากรการแบ่งแยกฝ่ายตรวจสอบที่หอคอยควบคุมกับฝ่ายที่เก็บเงินของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย จะเป็นอิสระจากกัน แต่กรมทางหลวงจะเป็นลักษณะของคนกลุ่มเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดจุดอ่อน

(3) คุณภาพของคน เนื่องจากกรมทางหลวงใช้ระบบราชการ จ้างบุคคลที่มีคุณสมบัติต่ำกว่าที่จะทำงานตรงนี้

(4) การที่ให้นำลูกจ้างชั่วคราวมาทำงานในส่วนนี้ อาจทำให้ความรับผิดชอบต่ำ ซึ่งสามารถกล้าเสี่ยงกับการทุจริตได้

(5) เรื่องของ...

(5) เรื่องของตัวระบบ น่าจะเปลี่ยนระบบการควบคุมในปัจจุบัน ซึ่งแทนที่จะคุมโดยหน่วยราชการมาเป็นองค์กรของราชการหรือให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งมีความชำนาญในระบบมากกว่า เข้ามาช่วยดูแลรับผิดชอบ

(6) ถ้าจะยกเลิกระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้อยู่ซึ่งมีปัญหาและกำลังจะปรับปรุงใหม่ นั้น น่าจะนำระบบของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยซึ่งใช้ได้ดี และพิสูจน์มาแล้วว่าได้ผลมาใช้

(7) รถที่ได้รับการยกเว้น ระบบการยกเว้นของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย จะชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ทันที แต่ระบบของกรมทางหลวงบกพร่องตรงส่วนนี้ ไม่มีระบบที่สามารถตรวจสอบได้

- กรณีที่กรมทางหลวงเปิดใช้เส้นทางมอเตอร์เวย์โดยไม่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ จัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางตามมติคณะรัฐมนตรี และเมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ติดตามสอบถาม กรมทางหลวงก็ดำเนินการจ้างติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ ในเส้นทางทั้ง 2 สาย รวม 4 ด้าน มูลค่าประมาณ 76 ล้านบาท แต่จากการตรวจสอบพบว่าระบบคอมพิวเตอร์ของกรมทางหลวงทำงานไม่ได้ผล เสียบ่อย ไม่สามารถเก็บข้อมูลและประมวลผลได้อย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อพิจารณา

จากข้อเท็จจริงในการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ตามที่กล่าวแล้วข้างต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอสรุปและมีความเห็นในเรื่องนี้ว่า

1. กรมทางหลวงจงใจไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีมาตั้งแต่แรก
2. เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ทักท้วงและเชิญกรมทางหลวงมาชี้แจงให้ทำเรื่องขอผ่อนผันต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2542 กรมทางหลวงก็รับว่าจะรับไปดำเนินการทำเรื่องขอผ่อนผันแต่ก็ไม่ดำเนินการ เมื่อติดตามทวงถามก็ดำเนินการประมูลจ้างติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ในการควบคุมการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง ซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัด ตั้งศิริโกศล เป็นผู้ประมูลได้ในราคาเส้นทางละ 38 ล้านบาท (ทางหลวงพิเศษ หมายเลข 7 ดอนกรุงเทพฯ - ชลบุรี คือ ด้านลาดกระบัง - ด้านพวนทอง และหมายเลข 9 ลาดพร้าวรอบนอกด้านตะวันออก ตอนบางปะอิน - บางพลี คือ ด้านทับช้าง - ธัญบุรี) หลังจากติดตั้งเสร็จ ทางสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ติดตามผลการดำเนินการติดตั้งและใช้งาน ปรากฏว่าเครื่องเสียบ่อยไม่สามารถประมวลผล

ได้อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถป้องกันการทุจริตตามวัตถุประสงค์ และในอนาคตกรมทางหลวงจะเปลี่ยนระบบการเก็บเงินค่าผ่านทางด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์จากระบบเปิดที่ใช้ในปัจจุบันซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน เป็นระบบปิด ซึ่งจะเก็บเงินตามระยะทางที่ใช้รถ และมีด่านทุกทางเข้าและทางออก โดยใช้เงินงบประมาณในการตั้งด่าน 3-4 พันล้านบาท

ดังนั้น ในกรณีที่กรมทางหลวงจะดำเนินการจัดตั้งด่านเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางแบบถาวรในระบบปิดในอนาคต เห็นควรใช้ระบบจ้างเอกชนเข้ามารับผิดชอบดำเนินการให้แก่ทางราชการตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด

3. กรณีการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ไม่ปฏิบัติตามมติ คณะรัฐมนตรีที่เสนอโดยคณะกรรมการ ป.ป.ป. เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้น นอกจากกรณีเรื่องนี้แล้วยังมีมติคณะรัฐมนตรีอีกหลายเรื่องที่ปรากฏว่ายังคงมีส่วนราชการ มิได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี โดยไม่ขอทบทวนหรือขอยกเว้นการไม่ปฏิบัติตาม ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ถือปฏิบัติหรือให้ดำเนินการ เช่น

1) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2536 กรณีให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการดำเนินคดีจากรติดตามผลการปฏิบัติหลังจากมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว ประมาณ 8 ปี ปรากฏว่ามีหน่วยงานที่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเพียง 30% เท่านั้น

2) มติคณะรัฐมนตรีเรื่องมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับรถบรรทุกน้ำหนักเกิน คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเกี่ยวกับการให้กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) ดำเนินการจัดตั้งด่านชั่งน้ำหนักบรรทุกรวมทั้งการจัดหาและเปลี่ยนเครื่องชั่งน้ำหนักเพื่อป้องกันการทุจริตซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ดำเนินการ 2 ครั้ง กล่าวคือ

2.1) ปี 2529 (7 มกราคม 2529) คณะรัฐมนตรีมีมติ

2.1.1) จัดตั้งด่านชั่งน้ำหนักถาวรเพิ่มเติมจากด่านที่มีอยู่แล้ว ให้มีโครงข่ายงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกันเพื่อให้ด่านชั่งน้ำหนักถาวรกระจายอยู่ทั่วไปบนทางหลวงสายสำคัญ ๆ ทุกสายที่มีปริมาณรถบรรทุกหนาแน่น โดยกำหนดความถี่ของด่านชั่งบนทางหลวงแต่ละสายให้มากยิ่งขึ้น

2.1.2) ควรเปลี่ยนเครื่องชั่งน้ำหนักหึ่งแบบติดตั้งถาวรและแบบเคลื่อนที่ทั้งหมดให้เป็นแบบที่บันทึกหลักฐานด้วยเครื่องอัตโนมัติ เพื่อให้มีหลักฐานการตรวจสอบน้ำหนัก

บรรทุกและข้อมูลอื่น ๆ ได้ในภายหลัง และควรมีให้ครบทุกด้านซึ่งน้ำหนักภายใน 3 ปี หากรัฐไม่สามารถจัดหาและเปลี่ยนเครื่องซึ่งให้เป็นแบบใหม่ซึ่งสามารถบันทึกหลักฐานการซึ่งได้ เพราะข้อขัดข้องทางด้านงบประมาณ ก็ควรให้ทางราชการเช่าเครื่องซึ่งจากเอกชนโดยให้เอกชนมีหน้าที่บำรุงรักษาเครื่องซึ่งและซ่อมแซมเครื่องซึ่งเอง

2.2) ปี 2539 (14 พฤษภาคม 2539) คณะรัฐมนตรีมีมติ

2.2.1) ให้กระทรวงคมนาคม และกรมทางหลวง พิจารณาสำรวจความเหมาะสมและจัดตั้งด่านซึ่งน้ำหนักถาวรทดแทนของเดิมที่เคยมีอยู่ซึ่งได้ปิดดำเนินการไปแล้ว และจัดตั้งเพิ่มเติมให้มีโครงข่ายงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยให้มีด่านซึ่งน้ำหนักถาวรกระจายอยู่ทั่วไปบนทางหลวงสายสำคัญ ๆ ทุกสายที่มีปริมาณรถบรรทุกหนาแน่น และให้มีความถี่บนถนนแต่ละสายตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถควบคุม ตรวจสอบ และป้องกันรถบรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดได้อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ โดยให้กรมทางหลวงเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจซึ่งน้ำหนักรถบรรทุกที่ด่านซึ่งน้ำหนักถาวรเอง

2.2.2) ให้กระทรวงคมนาคม และกรมทางหลวง ขอตั้งงบประมาณในการดำเนินการจัดตั้งด่านซึ่งน้ำหนักถาวรตามข้อ (1) และให้การจัดหาเครื่องซึ่งน้ำหนักแบบติดตั้งถาวรที่มีเครื่องบันทึกหลักฐานอัตโนมัติสามารถพิมพ์เอกสารข้อมูลในการซึ่งน้ำหนักของรถบรรทุกที่เข้าซึ่งแต่ละคันมอบให้แก่รถที่เข้าซึ่งเก็บไว้เป็นหลักฐานสำหรับการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ระหว่างทางที่ใช้ขนส่งสินค้าแต่ละเที่ยว และสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการซึ่งน้ำหนักของรถทุกคันที่เข้าซึ่งไว้ในเครื่องซึ่ง ซึ่งสามารถเรียกข้อมูลโดยให้เครื่องพิมพ์รายงานการซึ่งน้ำหนักของรถในแต่วันออกมาเพื่อใช้ในการตรวจสอบในภายหลังได้ด้วย เพื่อนำมาใช้ติดตั้งกับด่านซึ่งน้ำหนักถาวรให้เหมือนกันทุกด่านที่จัดตั้งขึ้น และขอตั้งงบประมาณในการจัดหาเครื่องซึ่งน้ำหนักเคลื่อนที่แบบที่มีเครื่องบันทึกหลักฐานอัตโนมัติลักษณะเดียวกับเครื่องซึ่งน้ำหนักถาวรที่กล่าวข้างต้นมาใช้ต่อการทำงานควบคุม ตรวจสอบ และป้องกันการบรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดของรถบรรทุก บนถนนทุกสายที่สามารถหลีกเลี่ยงการตรวจสอบน้ำหนักของด่านซึ่งน้ำหนักถาวร และให้เพียงพอสำหรับนำไปใช้ในการออกปฏิบัติการของหน่วยเฉพาะกิจตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ประจำและน้ำหนักรถบรรทุก (Spot Check) ด้วย

2.2.3) ให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาสันับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการตามมาตรการที่กล่าวข้างต้น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จภายใน 2 ปี

แต่ปรากฏว่าหลังจากมีมติคณะรัฐมนตรีมาแล้วประมาณ 15 ปี ยังไม่มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด กล่าวคือ ไม่มีการจัดตั้งด่านซึ่งนำหนักเพิ่มเติม และไม่มีการจัดหาเครื่องชั่งน้ำหนักมาใช้ในการตรวจสอบน้ำหนักบรรทุกตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ แต่อย่างใด

4. กรณีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2531 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว 180 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2531 กำหนดให้ส่วนราชการกำชับให้เจ้าหน้าที่ยึดปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ให้ขอขททจน และหากฝ่าฝืนให้พิจารณาลงโทษทางวินัยทุกราย แต่ก็ยังปรากฏอยู่เสมอว่ามีส่วนราชการหลายแห่งไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยไม่ขอขททจนแต่อย่างใด และเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการที่ไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีก็มิได้ถูกพิจารณาโทษให้เห็นอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนราชการไม่มีความเกรงกลัวว่าจะต้องถูกลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

การที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่เป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยเคร่งครัด อาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการหรือประเทศชาติได้

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2531 เป็นมติที่กำหนดให้ส่วนราชการถือปฏิบัติในลักษณะกว้าง ๆ โดยมีได้กำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอขททจนหรือขอยกเว้นเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีไว้เป็นขั้นตอนที่ชัดเจน อาจทำให้ส่วนราชการเข้าใจผิดพลัดคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้น เพื่อให้ส่วนราชการได้มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาในการขอขททจนมติคณะรัฐมนตรีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัดมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดจริงจังและบรรลุตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาในการควบคุมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานใดพิจารณาดำเนินการในเรื่องใด ควรกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาที่สิ้นสุดไว้ในมติให้ชัดเจน และหน่วยงานนั้นจะต้องพิจารณาหรือดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยเคร่งครัด หากหน่วยงานใดคาดว่าจะไม่สามารถพิจารณาหรือดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เสนอขอผ่อนผันต่อคณะรัฐมนตรีก่อนครบกำหนดเวลาตามมติคณะรัฐมนตรี

(2) กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานถือปฏิบัติในเรื่องใด หน่วยงานจะต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด หากหน่วยงานใดไม่สามารถปฏิบัติตามมติได้ให้เสนอขอทบทวน หรือยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามมติต่อคณะรัฐมนตรีทันทีก่อนที่จะมีการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี หรือทันทีเมื่อเริ่มมีการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

(3) กรณีหน่วยงานใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ (1) หรือข้อ (2) ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือพิจารณาโทษ ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หรือผู้ที่ร่วมรับผิดชอบตามลำดับชั้นที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

ที่ ศธ ๐๒๐๑.๗/ว ๓๗/๕

๓๑๕

๒๑ ก.ค. ๕๕

RECEIVED
๒๑ ก.ค. ๕๕
๘ ๕.๕.๕๕๕๕

๑๕.๑๕

ถึง สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนมหิตลวิทย์ยานุสรณ์ สำนักบริหาร / สำนักงาน /
 สำนัก / ศูนย์ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง หน่วยตรวจสอบภายใน
 และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พร้อมหนังสือนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ร) ๑๓๕
 ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ เรื่อง ร่างคำตอบกระทู้ถาม มาเพื่อแจ้งให้ส่วนราชการ / หน่วยงานในสังกัดทราบและ
 ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวง
 สำนักอำนวยการ
 โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๖๔
 โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๕๖๑๔

*เรียน / เลขาธิการสภาการศึกษา
 เพื่อไปทราบ และเพื่อส่งต่อไปยัง
 ห้อง ม/อ สำนักอำนวยการ เพื่อทราบ และถือปฏิบัติ*

Wame
 (นางแนนน้อย พัวพัฒน์กุล)

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ทราบและเวียนแจ้ง

W ๙๕

(นางพัชรี พิทยชาล)

รักษาการแทนผู้อำนวยการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(1394)	สำนักงานคณะกรรมการ เลขที่รับ 3862	รับที่ - 2 ก.ร. 2546
	วันที่ 9.00 น.	ณ

ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ร) ๑๓๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖

เรื่อง ร่างคำตอบกระทู้ถาม

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ	
เลขที่รับ	423
วันที่	10 มิ.ย. 2546

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า ร่างคำตอบกระทู้ถามที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนตอบในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือต่อผู้ใดในราชกิจจานุเบกษาต่อไป นั้น ปรากฏว่า มีบางเรื่องเมื่อจัดทำร่างคำตอบก็ล่วงเลยเวลาที่เกิดเหตุการณ์ตามกระทู้ถามนานแล้ว ร่างคำตอบจึงไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในขณะที่จะตอบกระทู้ถาม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังมีกระทู้ถามบางเรื่องซึ่งถามถึงเรื่องที่อยู่ในชั้นการพิจารณาของศาล หรือองค์การตามรัฐธรรมนูญอื่น คำตอบกระทู้ถามดังกล่าวจึงอาจมีผลกระทบต่อคดีความที่ค้างการพิจารณาอยู่ สมควรระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการตอบในราชกิจจานุเบกษา จึงได้ส่งมอบให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับไปพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับการตอบกระทู้ถาม เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับสภาพการณ์ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีในศาล และไม่ให้มีคำตอบกระทู้ถามค้างค้างมาก โดยให้พิจารณาทั้งกระบวนการแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

กลุ่มบริหารงานกลาง	เลขที่รับ 69
	1 มิ.ย. 2546
☐ กลุ่มงานบริหารเอกสาร	
☐ กลุ่มงานบริหารงาน	
☐ กลุ่มงานพิธีการ	
☐ และประสานงาน	
☐ กลุ่มงานข้อมูล	
☐ ข่าวสารราชการ	

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้กำหนดแนวทางเพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัญยะวณิช)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักข้าราชการ สป. ตจ.	เลขที่รับ 313
	วันที่ 6 มิ.ย. 2546
	เวลา 15.55
☐ ตจ.	
☐ ส.ท.	
☒ ต.	
☐ ส.ค.	
☐ ส.ค.	
☐	

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๐๔-๙

๐ ๒๒๔๐ ๕๐๕๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๕๘

(004/C/ว)

รับ	7 มิ.ย. 2546
-----	--------------

มอบให้...
สังกัด...
...

(นายปองพล อดิเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ